

STORTINGET

Representantforslag 57 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Sigrud Simensen IIsøy, Heidi Greni, Nils T. Bjørke og Åslaug Sem-Jacobsen

Dokument 8:57 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sigrud Simensen IIsøy, Heidi Greni, Nils T. Bjørke og Åslaug Sem-Jacobsen om forbedringer av hjelpemiddelformidlingen

Til Stortinget

Bakgrunn

Forslagsstillerne viser til rapporten «En mer effektiv og fremtidsrettet hjelpemiddelformidling – for økt deltagelse og mestring» fra februar 2017. Rapporten ble levert av et regjeringsoppnevnt ekspertutvalg ledet av professor Arild Hervik. Utvalget vurderte behovet for endringer i hjelpemiddelpolitikken for å møte fremtidens utfordringer – bl.a. som følge av flere eldre. Videre vurderte utvalget ansvarsdelingen mellom staten og kommunene på hjelpemiddelområdet.

Hjelpemiddelutvalget innhentet i alt fire eksterne vurderinger av særskilte tema: nyttekostnadsanalyse av hjelpemidler, utredning om bruk av tilskudd på hjelpemiddelområdet, vurdering av praksis for offentlige anskaffelser av hjelpemidler og gjennomgang av hjelpemiddelformidlingen.

Forslagsstillerne er opptatt av at finansiering og rettigheter til alle hjelpemidler fortsatt skal være statens og folketrygdens ansvar, da dette sikrer brukerne et helhetlig og likeverdig tilbud. Utvalgets forslag om å overføre ansvaret fra staten til kommunene for enkle og høyfrekvente hjelpemidler og for hjelpemidler i bolig som trappeheis, løfteplattform og hev-senk-kjøkken mv. er en vesentlig endring av dagens modell. Forslagsstillerne forutsetter at disse hjelpemidlene forblir statens og fol-

ketrygdens ansvar, for å nå politiske mål om selvstendige liv, likestilling, likebehandling og deltagelse i samfunnet.

Det tjener samfunnet godt å investere i helt nødvendige hjelpemidler. Ved fortsatt å forankre retten til hjelpemidler og finansieringen i folketrygdloven som i dag blir ikke denne rettigheten avhengig av budsjettdekning i kommunene. Dette er for forslagsstillerne svært viktig. Forslagsstillerne mener derfor at lovfestingen av dagens rettigheter i folketrygden må videreføres i tråd med høringsrundens klare anbefalinger fra brukerorganisasjonene, kommunene og fagmiljøene.

Forslagsstillerne vil også peke på betydningen av å videreføre dagens utlånsordning. Den skal sikre brukerne en likeverdig tilgang til hjelpemidler og gir samtidig samfunnet en stor gevinst når hjelpemidler leveres tilbake til hjelpemiddelsentralene og gjenbrukes.

Dagens hjelpemiddelordning kan forbedres, og forslagsstillerne mener det er viktig å følge opp utvalgets forslag for å forenkle og forbedre dagens formidling – herunder å styrke kommunenes kompetanse og kapasitet på dette området og å korte ned tidsbruken.

Arbeids- og velferdsdirektoratets prognoser viser at antall brukere på hjelpemiddelområdet vil øke betydelig i årene som kommer. Den største utfordringen er kanskje tidsbruken fra et behov for hjelpemidler/tilrettelegging oppstår til dette er mottatt. I tillegg kommer manglende informasjon – både om søknadsprosessen og tilgjengelige hjelpemidler/tilretteleggingstiltak. Utvalget viser til at undersøkelser også indikerer at det er ulikt tilbud avhengig av hvor i landet man er bosatt, med ulik praktisering av regelverk og rutiner. Gitt en aldrende befolkning er det viktig at kommunene prioriterer hjelpemiddelområdet høyere i tiden fremover og legger et helhetlig tjenesteperspektiv til grunn for sitt

arbeid. Kommunene må derfor stimuleres til å ansette flere ergoterapeuter slik Stortinget har vedtatt.

Forslagsstillerne ser i likhet med utvalget et stort behov for at det utvikles bedre IKT-løsninger på hjelpemiddelområdet, både for å bedre samhandlingen mellom stat og kommune og for å ivareta brukernes informasjons- og medvirkningsbehov på en bedre måte. Utvikling av bedre IKT-løsninger må ha som mål å gi en forenklet og forbedret forvaltning, bedre kostnadskontroll, raskere levering, bedre faglig samhandling, sterkere brukermedvirkning, selvbetjeningsløsninger og muligheter for innsyn i egen sak.

Lange formidlings- og saksbehandlingkjeder kan medføre lang ventetid for bruker. Bestillingsordningen må derfor styrkes og utvikles videre for å spare tid for kommuner og brukere. Både de administrative rutinene for ordningen og sortimentet av hjelpemidler som inngår i ordningen, bør vurderes. Etablering av flere eksterne lagre i kommunene (utstyrt med statlige hjelpemidler) vil sikre raskere tilgang på høyfrekvente hjelpemidler.

Utvalget peker også på utfordringer knyttet til anbud. Forslagsstillerne mener det er viktig å sikre brukerne bedre tilgang til ny teknologi og et bredt spekter av hjelpemidler. Dagens praksis, som i for stor grad styrer valgene mot enkelte produkter, må bedres. Dette vil styrke kommunenes muligheter til å formidle løsninger tilpasset brukernes individuelle behov. Det er også viktig å gjøre muligheten for dispensasjonssøknader kjent.

Behovet for tilrettelegging for brukere som har kompetanse, kapasitet og et ønske om å få gjennomføre større deler av søknadsprosessen på egenhånd, velge samarbeidspart for reparasjoner mv., påpekes av utvalget. Mulighetene som ligger i ordningen med brukerplass bør videreutvikles og styrkes og være en del av tilbudet ved alle hjelpemiddelsentralene. Forslagsstillerne mener det også må arbeides med ensartet og god informasjon, og at det må defineres tydeligere prosesser slik at brukerne opplever forutsigbarhet, en styrket rolle, forenklinger og kortere tidsbruk.

Utvalget foreslår å evaluere ordningen for høreapparater og ortopediske hjelpemidler. Forslagsstillerne vil peke på betydningen av rettigheter og finansiering i folketrygden også for disse hjelpemidlene. Evalueringen bør vektlegge faglig kvalitet og nytte for brukere og samfunn, og ikke et ensidig kostnadsperspektiv.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sørge for at de som har behov for hjelpemidler, sikres et helhetlig og likeverdig tilbud framover, med rettigheter og finansiering for alle hjelpemidler i folketrygden og en utlånsordning slik som i dag.
2. Stortinget ber regjeringen sørge for forbedringer i bestillingsordningen av hjelpemidler ved å forenkle administrative rutiner, gjennomgå sortimentet som inngår i ordningen samt etablere flere eksterne lagre av statlige hjelpemidler i kommunene. Brukere og kommuner må sikres enklere tilgang til et bredt produktspekter med gode løsningsmuligheter.
3. Stortinget ber regjeringen iverksette arbeidet med å utvikle bedre IKT-løsninger på hjelpemiddelområdet slik at samhandlingen mellom brukere, kommune og stat blir mer smidig, bestillingsordningen styrkes og bruken av lokale lagre øker.
4. Stortinget ber regjeringen sørge for at ordningen med brukerplass videreutvikles og styrkes for å korte ned saksbehandlingstiden og bedre brukermedvirkningen i hjelpemiddelformidlingen. Brukerpassordningen skal være en del av tilbudet ved alle hjelpemiddelsentralene.
5. Stortinget ber regjeringen sørge for tydelig definerede prosesser som sikrer god informasjon og forutsigbarhet for brukere som har behov for hjelpemidler.
6. Stortinget ber regjeringen medvirke til at kommunenes fagkompetanse om hjelpemidler og kapasitet i førstelinjen øker ved å bidra til at kommunene kan ansette flere ergoterapeuter.
7. Stortinget ber regjeringen legge føringer for Arbeids- og sosialdepartementets varslede evaluering av høreapparater og ortopediske hjelpemidler, jf. Prop. 1 S (2017–2018). Denne må særlig vektlegge kvalitet og nytte for brukerne og samfunnet og forutsette en fortsatt forankring i folketrygden når det gjelder rettigheter og finansiering.

8. november 2017

Sigrd Simensen Ilsøy

Nils T. Bjørke

Heidi Greni

Åslaug Sem-Jacobsen

